

Filozofski fakultet / Sociologija (2017) / TEORIJA DRUŠTVENE STRUKTURE I SISTEMA

Uslovjenost drugim predmetima	Nema uslovjenosti
Ciljevi izučavanja predmeta	Predmet ima za cilj upoznavanje studenata sa osnovnim teorijama društvene strukture i sistema.
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Prof. dr Goran Ćeranić, mr Obrad Samardžić
Metod nastave i savladanja gradiva	Predavanja, vježbe, seminarski radovi, konsultacije. Vježbe se izvode u vidu diskusija na času na osnovu pročitanih tekstova, izlaganja studenata, prezentacija i seminara.
I nedjelja, pred.	Temeljni pojmovi u objašnjenju društvene strukture i društvenog sistema.
I nedjelja, vježbe	Uvodna razmatranja osnovnih pojmoveva (društvena struktura, sistem, stratifikacija, diferencijacija, itd.).
II nedjelja, pred.	Klasična teorijska shvatanja društvene strukture i sistema (Marks, Dirkem, Veber).
II nedjelja, vježbe	Pojam društvenog sistema i njegovog okruženja (stanovište N. Lumana)
III nedjelja, pred.	Teorijska shvatanja i tipologije globalnih društvenih sistema (T. Parsons, N. Luman, Ž. Gurvič).
III nedjelja, vježbe	Društvena nejednakost - temeljni principi raslojavanja društva.
IV nedjelja, pred.	Pojam društvene stratifikacije i pokretljivosti, društvena uloga i društveni položaj, stratifikacija i nejednakost.
IV nedjelja, vježbe	Pojam društvene uloge, društvenog ugleda i društvenog položaja.
V nedjelja, pred.	Klasna struktura, stratifikacija, osnovna stanovišta o klasama (marksističko, stanovište M. Vebera, funkcionalističko, elitističko stanovište).
V nedjelja, vježbe	Klase, kaste i staleži
VI nedjelja, pred.	Problemi klasne analize i klasna struktura (gornja, srednja klasa i radnička klasa u savremenom društvu); birokratizacija društva i druga područja analaze klasne strukture savremenog društva.
VI nedjelja, vježbe	Stratifikacijski, klasno-konfliktni i elitistički model društvene strukture
VII nedjelja, pred.	Vrijednosne orientacije i klasno-slojna pripadnost.
VII nedjelja, vježbe	Klasna stratifikacija i siromaštvo
VIII nedjelja, pred.	Kolokvijum
VIII nedjelja, vježbe	Struktura i socijalna stratifikacija plemenskih zajednica
IX nedjelja, pred.	Klasične i savremene teorije elita (Pareto, Moska, Mihels, Manhajm, Botomor, Mils).
IX nedjelja, vježbe	Indijski kastinski sistem - njegova struktura i socijalna stratifikacija
X nedjelja, pred.	Društvena formacija, način proizvodnje i društveni sistemi kroz razvoj ljudskog društva - njihova struktura i stratifikacija.
X nedjelja, vježbe	Struktura i socijalna stratifikacija robovlasničkog društva na primjeru antičke Grčke
XI nedjelja, pred.	Feudalno društvo - njegova struktura i socijalna stratifikacija.
XI nedjelja, vježbe	Struktura i socijalna stratifikacija feudalnogog društva na primjeru drevnog Rima
XII nedjelja, pred.	Kolokvijum
XII nedjelja, vježbe	Teorijska stanovišta o strukturi i raslojavanju kapitalističkog društva
XIII nedjelja, pred.	Kapitalističko društvo - njegova struktura i socijalna stratifikacija.
XIII nedjelja, vježbe	Struktura i socijalno raslojavanje socijalističkog društva na primjeru Jugoslavije
XIV nedjelja, pred.	Socijalističko društvo - njegova struktura i socijalna stratifikacija.
XIV nedjelja, vježbe	Postsocijalističko društvo - njegova struktura i socijalna stratifikacija na primjeru Srbije i Crne Gore
XV nedjelja, pred.	Završni ispit
XV nedjelja, vježbe	Završne napomene i priprema za usmeni dio ispita
Obaveze studenta u toku nastave	Studenti su obavezni da pohađaju nastavu (vježbe i predavanja), rade seminarske radove, domaće zadatke, polažu kolokvijume koji su obavezani.
Konsultacije	Nakon nastave.
Opterećenje studenta u casovima	

Literatura	Talcott Parsons: Društva: evolucijski i poredbeni pristup. Niklas Luman: Društveni sistemi. Žorž Gurvič: Savremeni poziv sociologije. M. Ranković: Gurvičev shvatnje strukture i tipologije globalnih društava. M. Haralambos, Martin Holborn, Sociologija – teme i perspektive. E. Gidens: Sociologija. R. Mills: Elita vlasti. M. Lazić: U susret zatvorenom duštvu. M. Lazić: Sistem i slom. M. Lazić: Čekajući kapitalizam – nastanak novih klasnih odnosa u Srbiji. Obrad Samardžić: Dodatni tematski tekstovi i materijal sa vježbi.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	Test-kolokvijumi (pismeno). • Završni ispit (usmeno). • Domaći zadaci i seminarски rad. • Razgovor, diskusija i timski rad u toku predavanja i vježbi
Posebne naznake za predmet	Nema posebnih naznaka
Napomena	Plan realizacije Nastavnog programa po tematskim cjelinama i terminima studenti će dobiti na početku semestra. Teme za izradu seminarских radova studenti će dobiti u toku izvođenja vježbi kao i potrebnu literaturu.
Ishodi učenja	Nakon što student položi ovaj ispit, biće u mogućnosti da: • Prepozna osnovna obilježja različitih društveno-ekonomskih formacija (robovlasničko društvo, feudalizam, kapitalizam, socijalizam); • Analizira društveno grupisanje u različitim društveno-ekonomskim sistemima; • Objasnji pojam društvene stratifikacije, pokretljivosti i spozna porijeklo i mehanizme društvenih nejednakosti; • Objasnji pojam društvene uloge i društvenog položaja; • Proučava klasno konfliktni elitistički i funkcionalni model društva; • Analizira razvoj kapitalizma i socijalizma kao posebnih društvenih sistema, kao i da objasni socijalnu stratifikaciju kapitalističkog i socijalističkog društvenog poretku; • Analizira savremeni svjetski system i promjene u socijalnoj stratifikaciji postsocijalističkih sistema.